

prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.
PŘEDSEDA NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Zin 38/2017

ROZHODNUTÍ

Předseda Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., rozhodl jako nadřízený orgán podle § 16 odst. 3 a § 16a odst. 4 ve spojení s § 20 odst. 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, o odvolání žadatele **Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka**, nar. 6. 2. 1989, bytem Bořivojova 108, 130 00, Praha 3, proti rozhodnutí Nejvyššího soudu, tiskového mluvčího (dále jen „orgán prvního stupně“), ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, a o stížnosti žadatele proti postupu orgánu prvního stupně ze dne 5. 5. 2017 (oznámení o výši úhrady), ve věci žádosti o poskytnutí informace ze dne 7. 4. 2017, vedené pod sp. zn. Zin 38/2017,

t a k t o :

- I. Odvolání žadatele ze dne 9. 5. 2017 se podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, **z a m í t á** a rozhodnutí tiskového mluvčího Nejvyššího soudu ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, **s e p o t v r z u j e**.
- II. Výše úhrady, sdělená žadateli rozhodnutím tiskového mluvčího Nejvyššího soudu ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, se podle § 16a odst. 7 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, **s e p o t v r z u j e**.

O d ů v o d n ě n í:

I. Předchozí průběh řízení

I.1 Žádost o informace

Žadatel podáním ze dne 7. 4. 2017, ve znění doplnění žádosti ze dne 26. 4. 2017 podaného na základě výzvy k doplnění žádosti ze dne 13. 4. 2017, požádal na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), o poskytnutí informací. Žadatel konkrétně požádal o poskytnutí

seznamu všech věcí (řízení, případně samostatných úkonů provedených mimo řízení) v působnosti povinného subjektu, která splňují následující podmínky:

1. v případě vystupoval alespoň z části některý soudce z přiloženého seznamu (příloha č. 1),

2. jedním z účastníků (zejména jako poškozený) bylo Hlavní město Praha, nebo některý subjekt jím řízený či ovládaný (viz příloha č. 2),

3. věc napadla po 1. 1. 2006, s tím, že uvedené podmínky mají být splněny současně. Dále žadatel k výzvě orgánu prvního stupně o doplnění žádosti uvedl, že v případě účastníků řízení, je nezbytné zahrnout i městské části Hlavního města Prahy a rovněž potvrdil, že soudce JUDr. Jan Eliáš, Ph.D., je tím soudcem uvedeným v příloze č. 2 (pozn. nadřízeného orgánu – správně mělo být uvedeno v příloze č. 1) žádosti. U každé věci pak žadatel požadoval uvedení identifikace účastníků, předmět, den nápadu, spisovou značku státního zastupitelství a policejního orgánu a jméno dozorujícího státního zástupce. Pro případ, že by to vylučoval zákon (§ 11 odst. 4 informačního zákona), požadoval žadatel sdělení alespoň doprovodných informací, a to kolik věcí splňuje uvedené podmínky, které připadají na daného soudce. Žadatel závěrem požádal o poskytnutí informací v elektronické podobě, nikoli pouze odkazem na zveřejněnou informaci.

I.2 Postup a rozhodnutí orgánu prvního stupně

Tiskový mluvčí Nejvyššího soudu rozhodnutím ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, žádost žadatele podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona částečně odmítl v tom rozsahu, že nebudou poskytnuty informace o probíhajících řízeních před senáty občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, v nichž doposud nebylo rozhodnuto o dovolání; a dále nebudou poskytnuty informace také o řízeních, ve kterých sice příslušné senáty Nejvyššího soudu již rozhodly, avšak Nejvyššímu soudu doposud nebylo potvrzeno doručení rozhodnutí o dovolání všem účastníkům řízení nebo nebyla anonymizovaná verze takového rozhodnutí doposud zveřejněna v databázi rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu. Nebudou tak poskytnuty informace o nevyřízených věcech (řízeních) a rovněž věcech (řízeních), ve kterých senáty občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu vydaly rozhodnutí v době od 7. 2. 2017 do 5. 5. 2017. Orgán prvního stupně své rozhodnutí odůvodnil tím, že požadované informace, které se týkají probíhajících soudních řízení, v nichž je předsedou senátu či jeho členem JUDr. Jan Eliáš, Ph.D., a doposud nebylo rozhodnuto o dovolání, a rovněž informace, které se týkají řízení u Nejvyššího soudu, v nichž bylo rozhodnuto „ve věci samé“, ve kterých spolurozhodoval soudce občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu JUDr. Jan Eliáš, Ph.D., jako předseda senátu či jeho člen, a která byla ukončena vydáním rozhodnutí v období od 7. 2. 2017 do 5. 5. 2017, se vztahují k rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu na jeho civilním úseku ve smyslu § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona. K těmto požadovaným informacím orgán prvního stupně rovněž uvedl, že žadateli poskytne doprovodné informace, tedy počet věcí, jež kumulativně splňují žadatelem uvedené podmínky, poté, co bude žadatelem zaplacená vyčíslená úhrada.

Součástí rozhodnutí orgánu prvního stupně ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, bylo oznámení podle § 17 odst. 3 informačního zákona o výši úhrady za požadované informace, jejichž poskytnutí nebylo výrokem předmětného rozhodnutí odmítnuto, a to v souladu s Instrukcí Ministerstva spravedlnosti č. 286/2011-OT-OSV, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „sazebník“). Orgán prvního stupně v odůvodnění oznámení výše úhrady a výzvy k jejímu zaplacení uvedl, že žadatel po povinném subjektu požaduje informace, které svým rozsahem vyžadují rozsáhlé vyhledávání. Orgán prvního stupně vypočetl částku podle § 17 odst. 3 informačního zákona zkráceně podle následujícího vzorce:

Referentka informační kanceláře Nejvyššího soudu, osobně v elektronickém informačním systému Nejvyššího soudu (dále jen „ISNS“) nejprve vyhledala veškerá rozhodnutí týkající se subjektů vymezených bodem 2 žádosti, doplněným dne 26. 4. 2017 o všechny městské části Hlavního města Prahy. Takových subjektů bylo dohromady 333. Následně referentka informační kanceláře jednotlivé elektronické verze spisů, týkajících se těchto 333 subjektů, otevřela a z nich vybrala řízení, v nichž současně figuruje jméno soudce občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu JUDr. Jana Eliáše, Ph.D.; závěrem shromážděné údaje porovнала s podmínkou danou bodem 3 žádosti. Referentka informační kanceláře na základě tohoto vyhledávání našla celkem 437 soudních řízení.

Tato úvodní selekce představovala pro povinný subjekt pracovní zátěž v délce trvání 13 hodin (780 minut). Jde o skutečně vynaložený čas. Šlo o první část mimořádně rozsáhlého vyhledávání, která měla určit, z kolika předmětných spisů (řízení) bude potřeba extrahovat podrobnější informace.

Z vybraných celkem 437 řízení bude v další části vyžadující mimořádně rozsáhlé vyhledávání následně potřeba vypsát žadatelem požadované konkrétní informace, tedy identifikovat jednotlivé účastníky, předmět, den nápadu. Informace typu spisová značka státního zastupitelství a policejního orgánu a jméno dozorujícího státního zástupce nebude potřeba vyhledávat, neboť tyto se vztahují pouze k řízením trestním, tj. na úseku Nejvyššího soudu, kde nepůsobí soudce JUDr. Jan Eliáš, Ph.D.

Pro výpočet času, nutného pro vyhledání požadovaných informací z výše uvedených řízení, popř. pro vyhledání požadované doprovodné informace v případě řízení, na která se vztahuje rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona, byla prozatím změřena jen doba nutná pro zpracování orientačního vzorku 20 náhodně vybraných řízení. Tato doba představovala celkem 35:07 minuty. Prostým výpočtem dochází povinný subjekt k času 12 hodin 44 minut pro zjištění všech žadatelem požadovaných informací a doprovodné informace k řízením, ke kterým bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti, tj. času, který je potřeba přičíst k původním 13 hodinám ($35:00 / 20 = 1:45$ minuty na každý ze spisů (řízení); $437 \times 1:45 = 12$ hodin 44 minut).

Celkový čas nutný pro poskytnutí požadovaných informací a doprovodné informace ve věci žádosti sp. zn. Zin 38/2017 je tedy dohromady po zaokrouhlení 25 hodin 30 minut (13 hodin + 12 hodin 44 minut = 25 hodin 44 minut, po zaokrouhlení 25 hodin 30 minut).

Podle § 4 Instrukce se žadateli účtuje 200 Kč za každou hodinu práce, strávenou pověřeným pracovníkem (práce provedena více pracovníky je dána součtem připadajícím na každého pracovníka) povinného subjektu při mimořádném vyhledávání informace.

Nejvyšší soud výpočtem stanovil výši úhrady za poskytnutí informací, které může poskytnout v rámci žádosti sp. zn. Zin 38/2017 ze dne 7. 4. 2017, upřesněné a doplněné dne 26. 4. 2017, na celkových 5 100 Kč (25hodin 30 minut x 200 Kč = 5 100 Kč).

Orgán prvního stupně v rozhodnutí ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, poučil žadatele o možnosti podat proti tomuto rozhodnutí odvolání podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a to do 15 dnů od doručení rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informace.

Jak již bylo uvedeno výše, součástí rozhodnutí ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, bylo i oznámení o výši úhrady včetně řádného poučení žadatele o možnosti podat proti výši této úhrady stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) informačního zákona, a to do 30 dnů ode dne doručení oznámení o výši úhrady, resp. předmětného rozhodnutí.

I.3 Opravný prostředek žadatele

Dne 9. 5. 2017 bylo Nejvyššímu soudu, jakožto povinnému subjektu doručeno podání žadatele označené jako „Stížnost na vyřizování žádosti o informace“. V odůvodnění opravného prostředku žadatel předně uvedl, že orgán prvního stupně ho vyzval k doplnění žádosti, což učinil, ale přesto mu požadovanou informaci s odkazem na § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona odmítl poskytnout. Doprovodnou informaci sice orgán prvního stupně vyhledal, ale musel na její vyhledání vyčlenit 13 hodin času svých pracovníků, což představuje mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací. S tím se žadatel neztotožňuje. Žadatel má za to, že informační systém Nejvyššího soudu umožňuje efektivní dohledání informací, jež požadoval. Je-li však informační systém ovládán natolik složitě, že si vyhledání informací vyžádalo 13 hodin práce, nemůže jít tato neúměrná složitost systému k tíži žadatele. Dále žadatel uvedl, že v případě, že orgán prvního stupně dospěl k závěru, že žadatelem přiložené názvy subjektů byly nepřesné, jak uvedl ve svém rozhodnutí, měl postupovat podle § 14 odst. 5 písm. b) informačního zákona, a žadatele vyzvat k upřesnění žádosti. Žadatel je toho názoru, že orgán prvního stupně postupoval nezákonně a proto navrhl, aby nadřízený orgán výši úhrady postupem podle § 16a odst. 7 písm. b) informačního zákona snížil.

II. Přezkum nadřízeného orgánu

Podle § 20 odst. 4 písm. a), písm. b) a písm. c) informačního zákona se pro rozhodnutí o odmítnutí žádosti, pro odvolací řízení a v řízení o stížnosti pro počítání lhůt, doručování a náklady řízení použijí ustanovení správního řádu; dále se při postupu podle tohoto zákona použijí ustanovení správního řádu o základních zásadách činnosti správních orgánů, ustanovení o ochraně před nečinností a ustanovení § 178 správního řádu.

Odvolací orgán předně konstatuje, že opravný prostředek žadatele ze dne 9. 5. 2017 v souladu s § 37 odst. 1 správního řádu posoudil podle jeho obsahu a dospěl k závěru, že se jedná jednak o odvolání proti částečnému odmítnutí žádosti, jednak o stížnost proti výši úhrady za poskytnutí informací.

II. A Odvolací řízení

Podle § 16 odst. 1 informačního zákona lze proti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti podat odvolání.

Podle § 16 odst. 2 informačního zákona povinný subjekt předloží odvolání spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu do 15 dnů ode dne doručení odvolání. Orgán prvního stupně předložil dne 15. 5. 2017 odvolání předsedovi Nejvyššího soudu, který rozhodl jako nadřízený orgán ve smyslu ustanovení § 20 odst. 5 informačního zákona (dále jen „nadřízený orgán“).

Podle § 82 odst. 2 věty druhé správního řádu není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí.

Nadřízený orgán na základě žadatelem podaného odvolání podle § 89 odst. 2 správního řádu ve lhůtě podle § 16 odst. 3 informačního zákona přezkoumal odvoláním napadené rozhodnutí včetně řízení, jež mu předcházelo, a to celém rozsahu. Po přezkoumání spisového materiálu, který považuje za dostatečný, a neopatřoval si tak další podklady pro rozhodnutí, dospěl odvolací orgán k následujícím závěrům.

II.A.1 K částečnému odmítnutí žádosti o poskytnutí informací

Podle § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona povinné subjekty dále neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků. Ostatně komentářová literatura uvádí, že při určení, co se rozumí informacemi o rozhodovací činnosti soudů ve smyslu komentovaného ustanovení, lze nadále podpůrně vycházet z někdejší Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. M-1827/1999 (srov. *Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. Vydání. Praha. C. H. Beck, 2016, s. 542*). Uvedená instrukce v § 5 odst. 3 výslovně uváděla, že za „rozhodovací činnost soudů“ v jiných než trestních věcech je třeba v souladu s účelem zákona považovat nejen vlastní rozhodování soudů, ale také jejich postup v soudním řízení, jejich úkony směřující ke zjištění skutkového stavu věci a úkony účastníků učiněné vůči soudu a ostatním účastníkům řízení v rámci projednávání sporů a jiných právních věcí. S tímto názorem se nadřízený orgán plně ztotožňuje, neboť je zcela nepochybné, že informace o nevyřízených věcech (řízeních) a o věcech (řízeních), ve kterých vydaly senáty občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu rozhodnutí v době od 7. 2. 2017 do 5. 5. 2017, spadají do rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu.

Nadřízený orgán dále konstatuje, že Nejvyšší soud je vázán zákonem, a tedy i Ústavou a Listinou. Možnost limitace práva na informace, které je garantováno čl. 17 Listiny, je stanovena přímo v odst. 4 tohoto článku. Podle něj lze právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Ač v ustanovení čl. 17 odst. 4 Listiny není ochrana nestrannosti soudů výslovně stanovena, lze rozumně usuzovat, že úmyslem racionálního normotvůrce bylo neuvést ochranu autority a nestrannost soudní moci výslovně v čl. 17 odst. 4 Listiny z důvodu přílišné specifičnosti, a tak i jisté nadbytečnosti [tedy z obdobného důvodu, proč zřejmě nebyla autorita a nestrannost soudní moci výslovně uvedena ani v čl. 19 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10)]. V rámci udržení vlastní nestrannosti tak není žádoucí, aby Nejvyšší soud jakožto povinný subjekt výše uvedená probíhající řízení (ostatně jako každou projednávanou věc) jakkoli veřejně komentoval či informoval „třetí strany“ o obsahu spisů, kterými v předmětném řízení disponuje, a to až do rozhodnutí ve věci samé a následném seznámení účastníků řízení a jejich právních zástupců s tímto rozhodnutím. V uvedeném případě je tedy zcela jednoznačně zájem veřejnosti na řádném fungování nezávislé a nestranné justice nadřazen právu na informace. Nejvyšší soud mimo jiné tím, že neposkytuje informace vztahující se k probíhajícím řízením, zajišťuje svou nestrannost a nezávislost v rámci své rozhodovací činnosti. V opačném případě by při medializaci informací či úkonů účastníků z konkrétních řízení vedených u Nejvyššího soudu mohlo dojít k případnému zpochybňování jeho nestrannosti. Nejvyšší soud v rámci své rozhodovací činnosti naopak výslovně dbá na striktní dodržování své nezávislosti a nestrannosti.

Orgán prvního stupně odmítl poskytnout pouze informace o nevyřízených věcech (řízeních) a o věcech (řízeních), ve kterých vydaly senáty občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu rozhodnutí v době od 7. 2. 2017 do 5. 5. 2017. Požadované informace se přitom vztahují k probíhajícím řízením před senáty občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, v nichž nebylo doposud rozhodnuto o dovolání a dále také k řízením, ve kterých sice příslušné senáty Nejvyššího soudu již rozhodly, avšak Nejvyššímu soudu doposud nebylo potvrzeno doručení rozhodnutí o dovolání všem účastníkům řízení nebo nebyla anonymizovaná verze takového rozhodnutí doposud zveřejněna v databázi rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu. Vzhledem k tomu, že uvedené informace se vztahují k rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu, dospěl nadřízený orgán k závěru, že orgán prvního stupně postupoval správně, když žádost částečně odmítl a požadované informace neposkytl s odkazem na § 11 odst. 4 písm. b) informačního zákona. Závěrem pak nadřízený orgán konstatuje, že námitku žadatele, že orgán prvního stupně postupoval nezákonně, shledal nedůvodnou. Orgán prvního stupně totiž postupoval zcela v souladu s výše uvedenými předpisy. Rovněž tak postupoval v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu, tedy v souladu s principem právní jistoty a zásady předvídatelnosti a legitimního očekávání správních rozhodnutí, když rozhodl obdobně jako v jiných případech, v nichž jsou požadovány informace ohledně řízení vedených u Nejvyššího soudu, v nichž dosud nebylo rozhodnuto či sice rozhodnuto již bylo, ale účastníci nemají rozhodnutí dosud doručeno.

K námitce žadatele, že ho měl orgán prvního stupně podle § 14 odst. 5 písm. b) informačního zákona vyzvat, aby žádost upřesnil, a to ohledně přesného označení subjektů uvedených v příloze č. 2 žádosti, je třeba připomenout, že orgán prvního stupně v rozhodnutí uvedl, že všech 333 subjektů vyhledávala referentka informační kanceláře Nejvyššího soudu zadáním jména nebo IČ, které nebylo v žadatelem dodaných podkladech vždy správně (kompletně) uvedeno. Z předkládací zprávy orgánu prvního stupně (č. I. 25) nadřízený orgán zjistil, že žadatelem nepřesně zadané údaje v příloze č. 2 původní žádosti, konkrétně neúplná identifikační čísla právnických osob, nepředstavovala pro pověřenou pracovníci Nejvyššího soudu větší překážku, neboť se jednalo o tzv. systematickou chybu, která šla logicky (snadnou dedukcí) napravit v řádu sekund. K tomu nadřízený orgán konstatuje, že postup orgánu prvního stupně byl zcela v souladu se zásadou rychlosti garantovanou v § 6 odst. 1 správního řádu. Tím, že orgán prvního stupně žadatele nevyzval k upřesnění žádosti v naznačeném směru a odstranil nepřesnosti sám, postupoval rovněž podle § 6 odst. 2 větou první správního řádu, podle které správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje, tedy v souladu se zásadou hospodárnosti.

II.A.2 Rozhodnutí nadřízeného orgánu o odvolání

Nadřízený orgán konstatuje, že přezkoumal rozhodnutí orgánu prvního stupně a řízení, které mu předcházelo, a to v celém rozsahu, a neshledal žádný důvod pro zrušení či změnu rozhodnutí orgánu prvního stupně.

S ohledem na výše uvedené dospěl odvolací orgán k závěru, že žadatelovo odvolání není důvodné, proto odvolání podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítl, a odvoláním napadené rozhodnutí orgánu prvního stupně potvrdil, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

II.B Řízení o stížnosti

Podle § 16a odst. 1 písm. d) informačního zákona může žadatel, který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 téhož zákona, podat stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace. Stížnost lze podat písemně nebo ústně (srov. § 16a odst. 2 informačního zákona) u povinného subjektu, a to do 30 dnů ode dne doručení sdělení podle § 17 odst. 3 informačního zákona [srov. § 16a odst. 3 písm. a) citovaného zákona].

Podle § 16a odst. 4 informačního zákona o stížnosti rozhoduje nadřízený orgán. Povinný subjekt předloží stížnost spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu do 7 dnů ode dne, kdy mu stížnost došla, pokud v této lhůtě stížnosti sám zcela nevyhoví tím, že poskytne požadovanou informaci nebo konečnou licenční nabídku, nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti (§ 16a odst. 5 informačního zákona). Nadřízený orgán o stížnosti rozhodne do 15 dnů ode dne, kdy mu byla předložena (§ 16a odst. 8 informačního zákona).

S ohledem na § 20 odst. 5 informačního zákona rozhoduje v řízení o stížnosti předseda Nejvyššího soudu.

Orgán prvního stupně předložil dne 15. 5. 2017 stížnost předsedovi Nejvyššího soudu, který jako nadřízený orgán ve smyslu § 20 odst. 5 zák. o svobodném přístupu k informacím přezkoumal podle § 16a odst. 7 téhož zákona postup orgánu prvního stupně.

Nadřízený orgán na základě stížnosti žadatele přezkoumal postup orgánu prvního stupně, resp. to, zda orgán prvního stupně uplatnil úhradu řádně a ve lhůtě plynoucí z informačního zákona a dále tím, zda celková výše úhrady odpovídá § 17 informačního zákona, nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen „nařízení vlády“) a sazebníku úhrad za poskytování informací - Instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 17. 7. 2011, č. j. 286/2011-OT-OSV. Sazebník poplatků je v souladu s § 5 odst. 1 písm. f) informačního zákona zveřejněn na webových stránkách Nejvyššího soudu. Nadřízený orgán dále přezkoumal, zda byla tato sazba správně uplatněna a dospěl k následujícím závěrům.

II.1 K výši úhrady

Podle § 17 odst. 1 věty první informačního zákona jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Podle ustanovení věty druhé § 17 odst. 1 téhož zákona může povinný subjekt vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.

Podle ustanovení § 17 odst. 3 téhož zákona v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena.

Podle 2 odst. 1 písm. d) nařízení vlády se výše úhrady stanoví jako součet dílčích částek odvozených od přímých nákladů na mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací.

Podle ustanovení § 4 sazebníku, pokud je poskytnutí informace spojeno s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací, stanoví se výše úhrady za každou hodinu vyhledávání jedním pracovníkem na 200 Kč. V případě mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací více pracovníky je výše úhrady dána součtem částek připadajících na každého pracovníka.

Podle ustanovení § 5 odst. 2 sazebníku vyhledávání informací trvající celkově méně než 1 hodinu nelze považovat za mimořádně rozsáhlé, a povinný subjekt proto není oprávněn požadovat úhradu podle § 4 sazebníku.

Nadřízený orgán v těchto intencích přezkoumal rozhodnutí orgánu prvního stupně ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, obsahující oznámení o výši úhrady. Orgán prvního stupně požadovanou úhradu odůvodnil s tím, že žadatel požadoval po povinném subjektu informace, které svým rozsahem vyžadují rozsáhlé vyhledávání. Výpočet částky provedl orgán prvního stupně podle vzorce specifikovaného pod bodem I.2 tohoto rozhodnutí.

Nadřízený orgán předně konstatuje, že o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací se jedná tehdy, jestliže shromáždění informací představuje pro povinný subjekt v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy. O zvýšenou aktivitu povinného subjektu se bude jednat typicky tehdy, jestliže zaměstnanec pověřený vyřízením žádosti nebo zaměstnanci, kteří se na vyřízení žádosti podílejí, budou nuceni na delší dobu přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledání informací (vyřizování žádosti) - blíže srov. *Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. Vydání. Praha. C. H. Beck, 2016, s. 1020.* Z uvedeného vyplývá, že v praxi se jednotlivé případy posuzují samostatně podle okolností a nelze tedy jednoznačně stanovit „hranici“, která by určovala, že se vyhledávání informací již stává mimořádně rozsáhlým.

Nadřízený orgán podotýká, že informační systém Nejvyššího soudu (ISNS) sleduje a přesně vyhodnocuje pouze konkrétně zadané statistické údaje podle parametrů, které jsou do něj předem naprogramovány. Jde především o údaje, jejichž sledování si vyžaduje běžná denní činnost Nejvyššího soudu, anebo o údaje speciálně sledované v souvislosti s určitou rozhodovací činností soudu. Zadání parametrů pro jakékoli další sledování, z kterého by měl ISNS generovat nové statistiky, je technicky (a programátorsky) velice náročným procesem. Vyžaduje mimo jiné tzv. novou distribuci systému, což prakticky vždy znamená restart celého systému a jeho „povýšení na novou verzi“. Nejvyšší soud tak prostřednictvím ISNS sleduje a vyhodnocuje opravdu jen to nejpotřebnější omezené množství statistických a jiných údajů, vycházejících z databáze veškeré své soudní agendy. Fulltextové vyhledávání systém ISNS neumožňuje, ostatně při jeho vzniku to ani nebylo požadováno, nároky na jeho funkčnost jsou jinde. Informační systém ISNS je totiž především evidenční pomůckou, ve které se vedou rejstříky soudu a napomáhá při zajišťování spisové služby, tj. odborné správy elektronických i listinných dokumentů. Nadřízený orgán dále považuje za důležité zdůraznit, že softwarové vybavení Nejvyššího soudu plně odpovídá předepsaným potřebám pro správné vytváření a ukládání dat. Následné zpracování informací, tak aby mohly být poskytnuty veřejnosti, je prováděno ve spolupráci s externí společností CCA group (správce databáze ISNS), pod zadáním a dohledem Ministerstva spravedlnosti České republiky – jednotně pro celý resort justice ČR.

S ohledem na právě uvedené nadřízený orgán uzavírá, že Nejvyšší soud nemá možnosti, jak veškeré informace požadované v žádosti získat z databáze ISNS zadáním jednoduchého elektronického pokynu, např. pomocí fulltextového vyhledávání, popřípadě

je jednoduše vyhledat ve spisových materiálech. K poskytnutí požadovaných informací je totiž nutné, aby pověřený zaměstnanec Nejvyššího soudu osobně v elektronickém systému prošel všechny elektronické záznamy vložené do databáze ISNS, a z nich vybral konkrétní informace odpovídající všem požadavkům žádosti. Teprve na základě takto vyselektovaných informací by mohl pověřený zaměstnanec sestavit konečný výstup, tedy např. přehlednou tabulku, která by obsahovala žadatelem požadované informace. Některé informace interní informační systém neobsahuje (např. složení senátu, jemuž byla věc přidělena k rozhodnutí), proto je potřeba je fyzicky vyhledat v konkrétním spisu. Takové administrativní úkony již naplňují atributy mimořádně rozsáhlého vyhledání informací v souladu s § 17 odst. 1 Informačního zákona. K námitce žadatele, že mu nemůže být k tíži složitost vyhledávání v interním systému Nejvyššího soudu, nadřízený orgán konstatuje, že s tímto názorem žadatele v obecné rovině souhlasí. V právě projednávaném případě se však s námitkou žadatele nadřízený orgán ztotožnit nemůže, neboť jak dovodila komentářová literatura, o mimořádně rozsáhlé vyhledání informací se bude jednat typicky tehdy, jestliže je jednou žádostí požadováno poskytnutí velkého množství různorodých informací, tedy informací typově odlišných, které povinný subjekt nemá shromážděny na jednom místě a pro jejichž vyhledání proto bude nucen vyvinout zvýšenou aktivitu, či pokud žadatel sice požaduje poskytnutí jedné konkrétní informace nebo několika málo konkrétních informací, avšak s ohledem na objektivní okolnosti bude jejich vyhledání a poskytnutí vyžadovat mimořádně rozsáhlou vyhledávací aktivitu (srov. Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1021). V tomto případě se nepochybně jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací, když bylo nutno projít 437 jednotlivých věcí vedených u Nejvyššího soudu a u těchto věcí pak ze spisů vypsát požadované informace (předmět řízení apod.) a tyto informace pro větší přehlednost sestavit do tabulky. Na postup pro vyhledávání předmětných informací pak nemají žádný vliv vyhledávací možnosti ISNS.

Nadřízený orgán přezkoumal úřední záznam referentky informační kanceláře Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2017, jež je založen na č. I. 14 spisu, který obsahuje podrobnosti k počtu spisů, jež jsou vedeny na organizace sepsané v příloze č. 2 žádosti a splňují další dva požadavky žadatele, a rovněž rozhodnutí obsahující oznámení o výši úhrady ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16. Na základě uvedeného spisového materiálu nadřízený orgán vyhodnotil rozsah informací, které žadatel požaduje, a rovněž dospěl k závěru, že jejich kompletní vyhledání a zpracování skutečně nepochybně představuje mimořádně rozsáhlé vyhledávání, které by si předně vyžádalo třináctihodinovou práci pověřené zaměstnankyně v rámci prvotní selekce věcí vedených u Nejvyššího soudu tak, aby bylo možné určit počet všech věcí, které kumulativně splňují všechny tři podmínky určené žadatelem. Z uvedeného počtu věcí splňujících předmětné podmínky bylo třeba oddělit věci, v nichž bylo rozhodnuto v období od 7. 2. 2017 do 5. 5. 2017, či ke dni rozhodnutí orgánu prvního stupně nebylo rozhodnuto vůbec. Informace ohledně těchto řízení byly předmětem částečného odmítnutí žádosti, jak již bylo uvedeno shora. Poskytnutí zbývajících informací pak orgán prvního stupně podmínil zaplacením úhrady ve výši 5 100 Kč.

Nadřízený orgán proto konstatuje, že zákonná konstrukce úhrady nákladů je postavena na tom, že povinný subjekt musí výši nákladů nejdříve přesně vyčíslit a žadateli sdělit (§ 17 odst. 3 informačního zákona), přičemž zákon nezná žádný odhad nákladů či zálohu, což v případě nákladů na mimořádně rozsáhlé vyhledání informace znamená, že tento náklad musí reálně vydat, jinak by tuto povinnost nemohl splnit (ostatní náklady, tj. počet kopií, cena technického nosiče dat i cena odeslání informace žadateli, mohou být vyčísleny předem i bez jejich vynaložení). K povaze sdělení výše úhrady nadřízený orgán s odkazem na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu připomíná, že povinný subjekt tu sděluje, že opatření informací si vyžádá určité náklady, že povinný subjekt může po právu žádat jejich úhradu a předkládá žadateli možnost tyto náklady akceptovat auhradit, nebo neuhradit. Tímto sdělením – a ani vyřízením stížnosti proti tomuto sdělení – není právo na informace upřeno, právě naopak – jsou vymezeny podmínky, za nichž bude informace poskytnuta. Akceptuje-li žadatel sdělenou částku (což je v praxi naprostá většina případů, neboť jde až na výjimky obvykle o nízké částky za pořízení xerografických kopií dokumentů), informace se mu dostane a jeho právo je tedy saturováno. Dohoda o „ceně“ informace (nákladech s jejím poskytnutím spojené) je dohodou z oboru práva soukromého, žadatel není nijak nucen částku akceptovat a úhrada sama ani její výše nejsou exekvovatelné. Teprve rozhodnutí o odložení žádosti při neuhracení sdělené částky je vrchnostenským aktem, jímž je žadateli jeho veřejné subjektivní právo na informaci upřeno, a je pak na správním soudu, aby k žalobě rozhodl, zda se tak stalo po právu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 2 As 34/2008-90, č. 2164/2011 Sb. NSS).

Nadřízený orgán na základě uvedeného dospěl k závěru, že orgán prvního stupně postupoval v souladu s výše uvedenými právními ustanoveními, když v rámci svého správního uvážení žádal úhradu, jejíž výši stanovil zcela v souladu s nařízením vlády i se sazebníkem. Pro úplnost je třeba připomenout, že orgán prvního stupně dokonce vyšel žadateli vstříc, když čas potřebný pro vyhledání požadovaných informací zaokrouhlil „směrem dolů“, tedy v konečném důsledku úhradu vyčíslil nižší částkou. Nadřízený orgán tak neshledal žádné pochybení v postupu při vyčíslení úhrady ani v samotné výši úhrady. Nadřízený orgán dospěl rovněž k jednoznačnému závěru, že sdělením výše úhrady ze strany orgánu prvního stupně nedošlo k porušení žadatelova práva na informace, ani nebylo jeho výkonu nijak bráněno.

II.B.2 Rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti

Nadřízený orgán, který na základě stížnosti žadatele přezkoumal v souladu s § 16a odst. 7 informačního zákona postup orgánu prvního stupně, dospěl k závěru, že stížnost žadatele není důvodná.

S ohledem na výše uvedené nadřízený orgán neshledal důvod pro postup podle § 16a odst. 7 písm. b) informačního zákona, a proto v souladu s § 16a odst. 7 písm. a) téhož zákona výši úhrady, kterou orgán prvního stupně sdělil žadateli v rozhodnutí ze dne 5. 5. 2017, č. j. Zin 38/2017-16, potvrdil.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není podle § 16a odst. 9 informačního zákona odvolání přípustné.

V Brně dne 24. května 2017

prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., v. r.
předseda Nejvyššího soudu

Za správnost vyhotovení: Marcela Krehulová